DE CONSTITUTIONEEL.

NIEUWE 'SGRAVENHAAGSCHE COURANT.

N°. 71. **Vrijdag 21 December.** **185**

Uitgever : **C. H. SUSAN, Jr.**, te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten : **M. Schooneveld & Zoon**, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Bureau : Jan-Hendrikstraat, N°. 259, te 's Gravenhage.

Deze Courant verschijnt alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.
Abonnementsprijs voor 3/m. **ƒ 4.50**; franco per post **ƒ 5.50**.
Advertentiën van 1—6 regels **ƒ 1**. Voor elken regel meer **15 cents**; behalve **35 cents** zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van **ƒ 1**, het zegelgeld daaronder begrepen.

Nederland, buiten 's lands beoordeeld.

(Vervolg der beschrijving van den heer ESQUIROS*).*

V.

De omwentelingen der natuur hebben invloed uitgeoefend op de staatkundige geschiedenis der Nederlanden. Het lot der steden, die tegenwoordig de oevers der golf begrenzen, is gewijzigd naar aanleiding der veranderingen, die plaats hebben gehad in de aardvorming van deze landstreek. Het gewigt van Enkhuizen, van Medemblik en Hoorn, eens de voornaamste koopsteden van Friesland, toen de ruimte, thans door de Zuiderzee ingenomen, nog tot het vaste land behoorde, is langzamerhand afgenomen, sedert de golf ontstond. Het is aan dit verval en aan de gebeurtenissen, die het veroorzaakt hebben, te danken, dat Amsterdam thans eene der voornaamste koopsteden der wereld is, en eene der havens, die het meest door de schepen bezocht worden. De reizigers, die zich te Amsterdam bevinden, verzuimen het meest Marken, Urk en Schokland te bezoeken; deze drie eilanden der Zuiderzee zijn de laatste overblijfselen van het vaste land, dat verzonken is. Ieder, die zich wijdt aan de studie der landen en der volken, moet deze reis ondernemen, die te gelijker tijd een blik in de geschiedenis doet slaan. De bewoners dezer drie eilanden, welke van het vaste land gescheiden en, om zoo te zeggen, het eene na het andere door vreesselijke overstroomingen afgebrokkeld zijn, zijn staan gebleven op de verschillende sporten der zedelijke ladder, op welke de vloed hen overviel. De Zuiderzee met dit doel te bereizen, is tot het verledene terugkeeren. Hoe verwonderd waren we deze overblijfselen der voorgeslachten te aanschouwen, oprijzende uit de kolk der wateren en der eeuwen, met de zeden, de taal, de overleveringen, de gewoonten en de eigene trekken van een ander tijdperk. Het kwam ons voor als eene spookverschijning uit de oude maatschappijen. De Batavieren en de oorspronkelijke Friezen zijn niet gestorven; gij vindt ze daar terug. Op deze eilanden, de laatste sporen van het vaste land en langs de naburige kusten der Zuiderzee, is men verrast eene vreemde mengeling van eigenaardige trekken, van oorspronkelijke karakters, en vooral van kleederdragten aan te treffen, die elders vlakte bij vele verschillende natiën worden terug gevonden. Deze levende gedenkpenningen staven den oorsprong van oude volksstammen, die hunne leefwijze, hunne gewone bezigheden, hunne gebruiken, hunne bijzondere gelaatstrekken hebben behouden. Bijgevolg aanschouwt men hier niet alleen de stoffelijke bewijzen van oude overstroomingen, die overal de gedenkteekenen der vernieling hebben achtergelaten, maar eene nieuwe soort fossilen, die zich, om zoo te spreken, in het leven afscheiden van de achtereenvolgende vormen der geschiedenis. Naar mate men zich van de kusten der Zuiderzee, dat is van het tooneel der vroegere onheilen, verwijdert, ziet men grootendeels bij de bewoners van het binnenland de kenmerken dezer treffende oorspronkelijkheid verdwijnen. De typen verflaauwen naar mate de geographische vereenigingspunten hersteld worden. De schipbreuk van een gedeelte van het vaste land heeft dus zekere stammen van de maatschappij der Nederlanden afgesloten en terwijl zij ze van het vaste land losrukte, heeft zij ze om zoo te zeggen versteend in de oude, maar verschillende vormen der beschaving.

De vorming van de Zuiderzee, op zoo onstuimige wijze tot stand gekomen, schijnt een gevolg van nog vroegere rampen geweest te zijn. Geheel ten noorden van Nederland ontmoet men eene schakel eilanden in den Oceaan, uitgestrooid als de paarlen van een snoer, welks koord gebroken is. Deze eilanden zijn de laatste brokstukken van eene kust, die eertijds den Nederlanden tot bolwerk diende; deze borstwering is doorgebroken en hare puinen zijn in de Noordzee verspreid geraakt. Het aantal dezer eilanden is sedert den tijd van Plinius met een derde verminderd, want deze natuuronderzoeker telde er omstreeks drie-en-twintig tusschen Texel en de Eider, terwijl wij er tegenwoordig slechts zestien ontwaren. En nog zijn deze eilanden slechts de bouwvallen van een bouwval. Het was in het jaar 800, dat Helgoland, aan den mond der Elbe gelegen, voor het eerst door de golven besprongen werd; in de jaren 1300, 1500 en 1649 werden andere deelen van den bodem verzwolgen, tot op het oogenblik, waarop eindelijk slechts een enkel overblijfsel van het eiland in wezen bleef. Eene rots, omstreeks twee honderd voet hoog, overzwemt als 't ware die algemeene verdelging, even als een dier forsche eiken, die de verdwenen wouden overleven.

Om den Oceaan geen onregt te doen, moeten wij tegenover deze treurige lijst van vernielde, verdronkene steden, van vergane dorpen, van geheel verzwolgene streken, het meer vertroostende tafereel ophangen van hetgeen de zee terug geeft. Meest altijd volgt er op de groote landverwoestingen, in zekere mate, eene herstellende tegenwerking. Tusschen Antwerpen en Nieuwpoort strekt zich een lage grond uit, die ten tijde der Romeinen uit bosschen, moerassen en veenen bestond, en die door een duingordel tegen den Oceaan beschermd werd; deze keten bezweek omstreeks de Vde eeuw voor de woede der orkanen. Door de instortende wateren in eene zee herschapen, is deze streek thans weder een vaste bodem en draagt eene nog al talrijke bevolking. Het is waar, dat deze verandering, ten minste gedeeltelijk, te danken is aan de nijverheid en den moed der bewoners, die gebruik hebben weten te maken van de zandbanken, door de zee gevormd, om in zeker opzigt den grond voet voor voet te herwinnen, dien de zee hun ontnomen had. Hetzelfde heeft plaats gehad in de Biesbosch; daar ook heeft het water een deel der landsdouwen terug gegeven, die het had ingezwolgen. Het oord der verzonkene dorpen wordt thans aangewezen door aangespoelde gronden, die zich langzamerhand verheffen. Onmetelijke velden, die reeds een overvloedigen oogst opleveren, hebben, om zoo te spreken, vergeten, dat daar eens de zee gebied voerde. Het gezigt dier oude gronden, door het water verbrokkeld en thans herboren, is een schouwspel, dat het meest geschikt is om den gang der natuur te ontsluijeren, die schept door de vernieling zelve. Het woeste, uit zijne oevers getredene water, legt na verloop van tijd op het tooneel der overstrooming het tegenwigt zijner veroveringen en gewelddaden neder. Door den natuurlijken loop der dingen, vormen zich van eeuw tot eeuw zandbanken met een vruchtbaar slijk overdekt: zoo herstelt zich de vermeesterde, overwonnene, verzwolgene aarde, na verloop van tijden, en versterkt zich in zeker opzigt door hare nederlagen.

De aardvorming van Nederland, zoo belangrijk uit het oogpunt van aardrijkskunde en geschiedenis, is het niet minder, wanneer men haar beschouwt van het standpunt der wijsgeerige aardkunde. De geleerden hebben het zich zelve dikwijls afgevraagd, of de wetten, die den aardbol bestuurden, in het wordingstijdperk onzer planeet, veel verschilden van die, welke den tegenwoordigen werkkring der natuur bepalen. Het antwoord op deze vraag is mogelijk te vinden in de natuurlijke geschiedenis, of, wanneer men zich zoo mag uitdrukken, in de wording van Nederland. Er zijn geene twee stelsels in de natuur; er bestaat niet eene doode en eene levende aardbeschrijving: overal waar de neptunische oorzaken sedert de onheugelijkste tijden van den aardbol in beweging waren, hebben zij moeten werken zoo als zij het sedert geschiedkundige tijdperken op den Nederlandschen bodem deden. De kampstrijd van aarde en zee, die in de aloude wereldbeschrijvingen zulk eene groote rol speelt, wordt hier voortgezet en brengt dezelfde gevolgen mede: watervloeden, schokken, veranderingen in den vorm der delta. De Oceaan wijkt van sommige kusten, om andere in te nemen; vaak geeft hij terug wat hij ontroofde, en grijpt dan weêr wat hij losgelaten heeft, zonder dat de wet, die zijne bewegingen bestuurt, nog volkomen bekend zij. Uit dit oogpunt gezien is de aardrijkskundige geschiedenis van Nederland, voor een deel ten minste, de ontdekking van het geheim der aardwording. Het geheel der gebeurtenissen, waaraan de Nederlandsche bodem zijn oorsprong verschuldigd is, de veranderingen, die hij ondergaan heeft, brengen ons inderdaad op het spoor der oorzaken, die de natuurlijke gesteldheid van onze wereld veelmalen hebben gewijzigd en nog kunnen wijzigen.

Eenige feiten van jonge dagteekening bewijzen, dat de Oceaan zijne eischen op Holland nog niet heeft opgegeven. Den 4 Februarij 1825 verhief zich de zee; de wateren stroomden door Overijssel, Friesland, Noord-Holland en Gelderland. Deze reusachtige overstrooming was wel is waar van korten duur: zij keerde met de ebbe terug; maar liet het gevoel achter van het gevaar, dat de Nederlanden beloopen hadden. Bij het aanschouwen van deze landstreek, die door het vlak der stroomen bedreigd wordt, die door de winden geschokt, door het gansche wigt van het getij overstelpt wordt, zou men geneigd zijn voor den bodem van Nederland, voor zijne rijkdommen, voor zijn bestaan zelfs te vreezen, wanneer in deze worsteling geene magt van eenen nieuwen aard werkzaam was: zedelijke kracht, die tot tegenwigt diende van de blinde vermogens der vernieling. Deze kracht bestaat: tot hiertoe zagen wij den arbeid der natuur; thans zullen wij spreken over de veranderingen in den aardrijkskundigen vorm der Nederlanden, te weeg gebragt door de hand des menschen.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De pogingen tot weder-aanknooping van onderhandelingen, de kansen van al of niet slagen daarvan, leveren steeds stoffe op tot velerlei redeneringen en berigten.

Wij laten hier volgen een vertoog uit den *Globe*, welk blad niet ligtvaardig mededeelingen opneemt en als een tolk van den Britschen eersten minister beschouwd wordt. Dat vertoog komt in de tegenwoordige oogenblikken te belangrijk voor, dan dat het niet in zijn geheel dient te worden gelezen.

« Wij vinden vermeld, zegt dat blad, dat graaf Esterhazy gister (16 dezer) Weenen zou verlaten, als overbrenger der voorstellen, welke Oostenrijk aan Rusland ter bepaalde aanneming of verwerping toezendt.

« Het feit, dat de Oostenrijksche regering mededeelingen aan de kabinetten van Parijs en Londen gedaan heeft, is reeds aan het publiek bekend, en het is geen geheim, dat deze mededeelingen in een geest van opregtheid gedaan zijn. Wij zijn niet geneigd om eene al te gunstige verwachting van den uitslag dezer voorstellen te koesteren: maar men moet onderstellen, dat de Oostenrijksche regering, terwijl het die voorstellen naar Petersburg opzendt, dit doet in het vertrouwen, dat zij voor de Westersche mogendheden aannemelijk zouden zijn.

« Het doel der Westersche mogendheden was steeds, stoffelijke waarborgen te erlangen, waardoor haar verzekerd wordt, dat Rusland zijne aanvallen tegen Turkije niet zal hernieuwen, noch in staat zijn dat overwigt in de Zwarte Zee te herstellen, waaraan door de zege der bondgenooten een einde gemaakt is. Met het oog op deze doeleinden te gader kon er geen twijfel bestaan omtrent de noodzakelijkheid om van Rusland de toestemming te erlangen dat de algemeene wet der volken niet ter zijde kan worden gesteld ten believe van eene zijde; maar schoon algemeene beginselen staatsheden mogen leiden bij het opstellen van tractaten, is het bij verdragen tusschen staten noodzakelijk, dat de bewoordingen teruggebragt worden tot bijzondere bewoordingen, die op practicale wijze verbindbaar kunnen gemaakt worden. Het overwigt van Rusland in de Zwarte Zee hangt af van de handhaving zijner sterke vestingen, eene versterkte haven en eene vloot. Zijne magt om aanvallen tegen Turkije te ondernemen hangt af van de stelling, die het aan de grenzen van dien staat inneemt, door de versterkingen, die het aan den Donau heeft opgerigt. Zoolang Rusland de sterkte Ismaïl behoudt, blijft het in staat niet alleen om nadeeligen invloed op Turkije's gezag uit te oefenen, maar ook om naar willekeur zijne tot verwarring leidende bemoeijingen en inmenging, met betrekking tot Turkije, te hernieuwen, om te gelegener tijd zelfs eene houding aan te nemen, die het geheele Turksche rijk zou kunnen in gevaar brengen.

« Rusland had alzoo in waarheid den Donau in zijne magt, en de vrije vaart op die rivier, welke op alle wijzen

afsloot. Het heeft eene bijzondere heerschappij uitgeoefend over de Christelijke onderdanen van Turkije op eene wijze, welke noodlottig was voor de onafhankelijkheid des Sultans. Het is die staat van zaken, waaraan een einde moet gemaakt worden.

»Het is algemeen erkend, dat geen schikkingen kunnen worden aangenomen welke geen veiligen en eenvoudigen vrede waarborgt en alzoo van duurzamen aard kunnen zijn. Indien geen volledige waarborgen erlangd worden, dan zouden de voorwaarden niet overeenkomen met het doel, dat men daarmede op het oog had; zij zouden mitsdien in geen geest van opregtheid kunnen worden aangenomen; de vrede zou niet duurzaam zijn, en zijn duur zou afhankelijk wezen van den wil der magt, welke daarop reeds inbreuk gemaakt heeft.»

Bij eene ander nagaande zal de lezer wel beseffen, hoedanig de algemeene aard der voorstellen moet zijn, welke Oostenrijk gezegd wordt nu aan Rusland te zullen voorleggen. Naar men verzekert, zal van den kant van Oostenrijk worden voorgesteld, dat Rusland er in toestemme, dat het geene der vernielende fortificatien op de kust der Zwarte Zee verder zal opbouwen. Wijders wordt voorgesteld, dat de oorlogschepen van alle natien uit de Zwarte Zee buiten gesloten zullen worden; dat de volkomene onzijdigheid van den Donau verzekerd worde, door het afstaan van den kant van Rusland van een gedeelte van Bessarabie, welke onzijdigheid bij tractaat gewaarborgd zou worden. Het afstaan van dat gedeelte van Bessarabie zou in zich sluiten het afstaan van de sterkte Ismaïl, waardoor Rusland den sleutel van zijne aanvallende magt zou verliezen.

Men zal opmerken, *dat deze voorwaarden voldoende zijn, om de Zwarte Zee tegen eene vernieuwing van Ruslands overwigt, en het grondgebied van Turkije tegen eene herhaling van Ruslands aanval, en den Donau tegen inbreuk op zijne onzijdigheid of tegen het sluiten van zijn mond te beveiligen.* Het opgeven van een bijzonder beschermheerschap over de Christen-onderdanen der Porte, is eene zaak, die van zelve plaats heeft. Door het verzekeren van deze voorwaarden zou niet alleen het gevaarlijke overwigt van eene enkele mogendheid in dat gedeelte van Europa ophouden, maar bovendien zouden de materiële bloei en de vrijheid van Staten, welke reeds getoond hebben een groot vermogen van zelf-ontwikkeling te bezitten, daardoor op nieuw bevorderd worden.

De bedoelde voorstellen gaan vergezeld van andere, bij voorbeeld aangaande de fortificatien, die in de Oostzee vernield zijn. De bondgenooten hebben in die streek hunne krachten slechts op eene zeer beperkte schaal laten werken, en de diplomatie kan dus niet, op grond van behaalde militaire voordeelen, daar eene zoo belangrijke uitkomst verzekeren. Die behaalde voordeelen zullen echter bijdragen tot het verkrijgen van materiële waarborgen van Staten, welker staatkunde eene minder met de handelsbelangen strijdige rigting heeft, dan die van Rusland tot dus ver gehad heeft. Wij mogen dus zoowel in het Noorden als in het Zuiden, met nieuwe bepalingen tot verzekering van den vrede in Europa, ook nieuwe aanwinsten voor den handel van Europa verwachten, *en in deze aanwinsten eene niet geringe vergoeding van de kosten en gevaren des oorlogs.* Het staat nu aan Rusland te kiezen tusschen de voorwaarden, welke in den winter van 1855—56 vastgesteld kunnen worden en tusschen die, welke geëischt kunnen worden na den aanstaanden veldtogt in de Zwarte zee en in de Oostzee.»

Volgens een telegraphisch berigt uit Berlijn van gisteren, waren de jongste brieven, die men aldaar uit St. Petersburg ontvangen had, alles behalve geschikt om het vooruitzigt op een spoedig herstel des vredes te versterken; zij schenen aan te duiden, dat het Russische gouvernement geenszins gezind zou zijn om zich aan de door het Westen gestelde vredesvoorwaarden te onderwerpen. De bedoelde brieven waren geschreven voor dat de val van Kars te St. Petersburg bekend werd; en deze tijding moest, ook volgens de opvatting van Engelsche bladen, aan de oorlogspartij in de raadsvergadering van Keizer Alexander nieuwe sterkte geven. Zoo zegt de *Times*, na eene lofspraak op het beleid en de stoute volharding van den generaal Murawieff, die over de Russische troepen voor Kars het bevel voerde: «Hij heeft aan zijnen souverein eene uitstekende dienst gedaan, en hem iets aangebragt, hetwelk gesteld kan worden tegenover de onafgebroken reeks van nederlagen, die de Russische legers ondergaan hebben, van het eerste treffen bij Oltenitza aan den Beneden-Donau, tot aan den overtogt van Omer-Pacha's troepen over den Ingur. Rusland kan nu iets in rekening brengen tegen Sebastopol, eene veel minder gewigtige en minder roemrijke, maar daarentegen volledige verovering. Het Russische garnizoen trok over de reede van Sebastopol terug, zonder bemoeijelijkt te worden; doch het gansche garnizoen van Kars is krijgsgevangen.»

De Fransche en Engelsche ministeriële bladen geven te verstaan, dat de Scandinavische Staten eerlang op eene of andere wijze een meer of min werkdadig aandeel aan den oorlog tegen Rusland zullen nemen. «Indien Rusland, in de Krim overwonnen zijnde, weigerachtig blijft om vrede te maken, dan zal het kunnen gebeuren (zegt een ministerieel Parijsch blad), dat het hoofdtooneel des oorlogs met het begin van den aanstaanden veldtogt uit de Zwarte naar de Oostzee overgebragt wordt. Dan is het te verwachten dat de Westersche Mogendheden, geschraagd door den bijval der Scandinavische volken en door zedelijken en stoffelijken bijstand van derzelver gouvernementen, hare land- en zeemagt tegen de hoofdstad zelve van het Russische rijk rigten, en welligt zulke maatregelen nemen, dat zij zich door verovering van Finland den weg tot St. Petersburg openen. Zulk eene expeditie, ondernomen met medewerking der legermagt van eenen Staat als Zweden, zou zekerlijk niet zoo groote moeijelijkheden ontmoeten, als die de inneming van het onneembaar gewaande Sebastopol vertraagd, maar niet belet hebben; en eene voor het magtsevenwigt in Europa zeer gelukkige verandering zou het gevolg kunnen zijn. Wierd Ruslands magt in de Oostzee op den duur verminderd, dan zou het eerste gevolg zijn, dat aldaar aan de Scandinavische volken het hun uit den aard der zaken toekomende overwigt hergeven wierd. Zij zouden daarin een vasten waarborg vinden tegen zulke aanmatigingen, als zij zoo dikwerf van Ruslands zijde hebben moeten verdragen.»

Uit Zweden heeft men thans een telegraphisch berigt wegens de bekrachtiging van een verdrag, waarvan de inhoud vooreerst slechts gedeeltelijk zou worden bekend gemaakt.

HET OOSTERSCH OORLOGSTOONEEL.

Brieven uit Konstantinopel van den 6den dezer maken gewag van een hevigen storm, welke den 3den in de Krim gewoed en aldaar veel schade berokkend heeft. — Van alle kanten waren klagten ingekomen nopens de ongeregelde troepen en de Regering zou maatregelen moeten nemen, om te erlangen dat de Engelschen besloten tot de ontbinding van dit korps, hetwelk eerder schadelijk dan nuttig is. Naar sommige berigten te oordeelen ligt de schuld echter niet minder bij de Engelsche officieren dan bij de Turksche soldaten, die door de eerstgenoemden op de willekeurigste en onmenschelijkste wijze zouden behandeld worden. — De te Konstantinopel benoemde commissie van onderzoek naar de zaak der Tunesiers had haren arbeid ten einde gebragt en de krijgsraad, die de schuldigen moet vonnissen, zou zamengesteld worden. Men hield zich voortdurend met politie-maatregelen bezig en verschillende hervormingen te dien opzigte werden te gemoet gezien. Het corps diplomatique moest, onder voorzitting van lord Stratford de Redcliffe, zamenkomen, om de beraamde hervormingen te onderzoeken, na te gaan wat zij strijdigs met de overeenkomsten zouden kunnen behelzen, en middelen te beramen om den waarborg der veiligheid van eene dagelijks aanwassende Europesche bevolking met voorregten in overeenstemming te brengen, welke de tijd, de zeden en gewoonten in onbruik gebragt hebben. Onder anderen spreekt men van het opdragen der politie in sommige kwartieren van Konstantinopel aan uit Engeland ontboden politie-agenten, zoo als die in andere wijken reeds sedert een jaar aan Fransche gendarmes opgedragen is.

— Op de hoogten tusschen Inkermann en Tschorgoun zag men niets van Russische voorposten meer, terwijl het gros der troepen naar binnenslands was teruggetrokken. De Tschernaya zwol zoo sterk op, dat hare oevers onbegaanbaar geworden zijn. Twee Fransche officieren, die zich op de jagt te ver gewaagd hadden, zijn door de kozakken overvallen en krijgsgevangen gemaakt.

RUSLAND.

Volgens bijzondere mededeeling uit Hamburg bestaat reeds weder een levendig handelsverkeer tusschen de Zweedsche en Russische havens. Ook uit de Pruissische havens wordt weder veel zout naar Rusland ingevoerd. Onder anderen zijn vele, met graan beladen, schepen uit Finland te Stockholm aangekomen. Uit Berlijn wordt berigt, dat aldaar veel suiker en andere koloniale waren liggen, bestemd om naar Polen en Rusland ingevoerd te worden. De invoer, die vroeger over Breslau en Warschau plaats had, gaat thans meestal over Stettin en Koningsbergen. In Rusland zijn de suikerprijzen bestendig rijzende, de voorhanden zijnde voorraad is onbeduidend. Men kan zich geen denkbeeld vormen van de schaarschheid van het baar geld in Rusland, dat bijna geheel uit het dagelijksch verkeer verdwenen is.

DENEMARKEN.

Zoo als men weet, had het hoog geregtshof in de bekende zaak van het voormalig Ministerie Oersted, aan de verdediging een uitstel toegestaan tot 15 dezer, op grond, dat de advocaten nog niet gereed waren. Thans heeft het openbaar ministerie van zijne zijde een uitstel gevraagd, om kennis te nemen van eene reeks van documenten, door de advocaten ter tafel gebragt, met het doel om een nieuw licht te werpen over feiten, voorkomende in de acte van beschuldiging. Het uitstel is toegestaan tot 12 Januarij.

PRUISSEN.

In de zitting der Pruissische Tweede Kamer van den 17en dezer is een wets-ontwerp ingediend, hetwelk de verwachting verijdelt dergenen, die uit het stilzwijgen der troonrede aangaande verdere wijzigingen der grondwet van 1850, opmaakten, dat althans van den kant der regering in de tegenwoordige zitting geen nadere voorstellen tot dat einde zouden gedaan worden. Reeds in de zittingen van 1853 en 1854 waren door het gouvernement wets-voorstellen ingediend, strekkende om de bepalingen van art. 42 der grondwet te wijzigen, hetwelk de vrije beschikking over en de deelbaarheid van den grondeigendom waarborgt en zekere heerlijke regten, hetzij met hetzij zonder schadeloosstelling, afschaft. Die wetsontwerpen zijn in 1853 door de regering ingetrokken en in 1854, na goedkeuring door de Eerste Kamer, door de Tweede verworpen. Thans heeft de minister van binnenlandsche zaken, onder verklaring dat de regering die bepaling als *belemmerend* beschouwt en voortdurend van de noodzakelijkheid van derzelver wijziging of opheffing overtuigd is, op nieuw een daartoe strekkend ontwerp aangeboden.

FRANKRIJK.

Een dagblad verzekert, dat de heer Pescatore, in leven Nederl. consul-generaal te Parijs, die onlangs aldaar is overleden, eene schilderij-verzameling bezat van meer dan 100,000 kroonen waarde, welke hij met eene som van 500,000 francs aan zijne geboorteplaats, Luxemburg, zou hebben vermaakt. Het zou de wil van den testateur zijn, dat deze som niet wordt besteed dan wanneer zij door de interessen tot een bedrag van 1 millioen zal zijn gestegen, om alsdan tot oprigting van een museum aangewend te worden. Behalve vele legaten, zoo in Nederland als te Parijs, heeft hij verder eene som van 400,000 francs vermaakt aan de gemeente Selle-Saint-Cloud, om aldaar een godshuis te stichten, dat zijnen naam zou dragen.

— De plegtige binnenkomst der keizerlijke garde te Parijs is definitief op den 29sten dezer maand bepaald. Alles is gereed gemaakt om dit militaire feest geheel gelijk te doen zijn aan dat, hetwelk plaats had bij gelegenheid der terugkomst van de oude garde, na den veldslag bij Austerlitz.

ZWEDEN.

Men meldt per telegraaf uit Stockholm den 18 Dec.: Het tusschen Zweden en de Westersche Mogendheden gesloten verdrag is gisteren geratificeerd.

— Zweden heeft na lang aarzelen besloten, de definitieve aanneming voor te bereiden van het tiendeelige stelsel voor de muntspecien, de gewigten en de maten. De nieuwe muntrekening zal binnen twee jaren na de maand November dezes jaars bij den handel voor alle rekeningen ingevoerd moeten zijn en de overige veranderingen zullen een of twee jaren later aanvangen. Er is niets verwarder dan het tegenwoordige muntstelsel in Zweden en echter is de kracht der gewoonte zoo groot, dat het publiek zich steeds verzet heeft tegen de voorgestelde wijzigingen.

BELGIE.

De Kamer van Vertegenwoordigers heeft den 15 dezer bij eene tweede lezing, met 53 tegen 7 stemmen en 21 blanco-briefjes, het ontwerp van wet op de levensbehoeften aangenomen.

VEREENIGDE STATEN.

Het congres is op den 3den dezer bijeengekomen, doch het werd weder verdaagd, nadat de pogingen om een president te benoemen, die vier uren lang geduurd hadden, tot geen uitkomst geleid hebben. De stemmen waren als volgt verdeeld: de heer Richardson, een democraat uit Illinois, heeft de betrekkelijke meerderheid bekomen. Daarop volgden de heeren Cramptorn, een Freetrader en Know Nothing uit Ohio, Marchall, een democraat en Know Nothing uit Kentucky, en Burks Jr., alsmede een Know Nothing en democraat uit Massachussets. Eerstgemelde bekwam bij de tweede stemming 78, de anderen naar volgorde 57, 31 en 21 stemmen, zoodat men hieruit de gevolgtrekking mag maken, dat de Know Nothings, in weêrwil van hunne goede organisatie, geen hunner kandidaten op den presidents-zetel zullen brengen.

— De secretaris van finantiën zal o. a. de volgende mededeelingen doen. Het deficit van het loopende dienstjaar bedraagt 1,367,757 dollars, waarvan 1,188,181 dollars op de postadministratie zullen vallen; het budget voor 1856 zal bedragen 52,754,676 dollars, doch met toevoeging van de vervallen approbatiën zal dat cijfer worden verhoogd tot 69,450,492 dollars.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

De heer van der Veen heeft, naar aanleiding van twee adressen, ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal nedergelegd ter inzage der leden, en van art. 117 van het Reglement van Orde, het navolgende voorstel tot het houden van een onderzoek aan het oordeel en de beslissing van de Tweede Kamer der Staten-Generaal onderworpen:

De Tweede Kamer der Staten-Generaal besluit tot het houden van een onderzoek:

1o. naar de feiten, die betrekking hebben op en een gevolg zijn geweest van de concessie tot landaanwinning en verdieping van het vaarwater in den mond van het Zwolsche Diep, verleend bij Koninklijk besluit van den 26 Junij 1844, no. 2;

2o. of door en ten gevolge van die feiten de waterstaat van de provincie Drenthe is benadeeld, of schade is toegebragt aan de scheepvaart en den handel langs het Zwolsche Diep in het algemeen, en aan die van de provincien Overijssel en Drenthe in het bijzonder.

De Memorie van Toelichting, die dit voorstel vergezelt, luidt aldus:

Reeds kort nadat door de Maatschappij ter verbetering van den handelsweg over het Zwolsche Diep mede door middel van landaanwinning, ter uitvoering van de haar verleende concessie, in den mond van het Zwolsche Diep werken waren aangelegd en een tarief van tolheffing bij Koninklijk besluit was vastgesteld, heeft de schipperij, die gemeld Diep pleegt te bevaren, zich tot de Tweede Kamer der Staten-Generaal gerigt met hare bezwaren tegen die werken, waardoor zij beweert, dat de vaart op dat Diep wordt belemmerd, en tegen het tarief van den tol, waardoor zij vermeent onbillijk te zijn belast. De adressanten verzochten, dat omtrent hunne zaak een onderzoek zou worden ingesteld.

Dat verzoek is destijds bestreden, vooral op grond van ontijdigheid, omdat de wet regelende het regt van onderzoek nog niet was tot stand gebragt en omdat een regtsgeding dit geschil betreffende, aanhangig was.

De Kamer heeft toen besloten tot de nederlegging der verzoekschriften ter griffie en er heeft geen onderzoek plaats gehad.

De schipperij bleef echter aanhoudend in adressen de aandacht der Kamer vestigen op hare grieven, maar zonder eenig gevolg.

Ook de Staten der provincie Drenthe bragten onlangs bij de Kamer bezwaren in tegen de werken der Maatschappij in het Zwolsche Diep, vooral in betrekking tot de waterstaatsbelangen der gemelde provincie, en verzochten, even als wederom de schipperij bij haar laatste adres, een onderzoek in deze zaak.

Ook omtrent die adressen is door de Kamer besloten tot nederlegging ter griffie. De ondergeteekende meent echter uit de discussie omtrent die conclusie te mogen aannemen, dat juist niet gemis van belangstelling in de zaak, maar veeleer de wijdloopige weg om ten gevolge van een adres tot de overweging van een voorstel van onderzoek te geraken, de Kamer tot dat besluit heeft gebragt, in afwachting dat een bepaald voorstel aan haar zou worden aangeboden.

Ofschoon de ondergeteekende de moeijelijkheid en het gewigt der taak erkent, heeft hij, in het vertrouwen op die belangstelling, haar op zich durven nemen en heeft hij thans de eer een voorstel tot onderzoek aan uw oordeel te onderwerpen.

Er wordt geklaagd, dat door de uitvoering, gegeven aan eene door de Regering aan particulieren verleende concessie, algemeene provinciale en bijzondere belangen worden benadeeld. Die beweerde schennis zal het onderwerp uitmaken van het in te stellen onderzoek.

Om de waarheid van die beweerde schennis te kunnen beoordeelen, behooren de feiten, waarvan zij het gevolg zou zijn, te worden gekend en te zijn vastgesteld. Een onderzoek naar die feiten moet de waardering van derzelver gevolgen dus voorafgaan.

Beweerde schennis van algemeene en provinciale belangen door de bevordering van bijzonder belang ten gevolge van eene regeringsdaad, zal aan de Vertegenwoordiging des volks gewigtig genoeg voorkomen om het onderwerp van een bepaald onderzoek uit te maken. Blijkt daaruit dat de bezwaren der adressanten ongegrond zijn, dan zal de Regering gewaarborgd zijn geworden tegen eene verkeerde beoordeeling harer handelingen betrekkelijk deze zaak.

Mogten echter die bezwaren gegrond worden bevonden, dan zou door de Kamer aan de Regering kunnen worden gedaan eenig voorstel of eenige voordragt, liggende binnen den kring harer bevoegdheid, waardoor voor het toekomende de nadeelige gevolgen der verleende concessie wierden weggenomen.

Welke dan ook de uitkomst van het onderzoek zij, dezelve mag belangrijk worden genoemd, en van genoegzaam gewigt, zoowel voor de Regering als, blijkens de herhaalde pogingen van verschillende zijden aangewend om tot eene uitkomst in dit geschil te geraken, ook voor het algemeen belang, om den onvermijdelijken omslag van een onderzoek te regtvaardigen.

De Commissie van onderzoek zal de collegiën van Gedeputeerde Staten van de provincien Overijssel en Drenthe kunnen hooren. Zij zal onder de leden der Provinciale Staten van die provincien, onder de in de zaak betrokken Gemeente-besturen en de Kamers van Koophandel te Zwolle en te Meppel, onder de ambtenaren bij 's Rijks waterstaat, en de schippers, die het Zwolsche Diep plegen te bevaren, eene ruime keuze hebben van getuigen, die zij tot het geven van inlichting het meest geschikt zal achten.

Een beroep op de uitoefening van een grondwettig regt van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, als eenig middel om verkeerde beoordeeling der Regering of gekwetste algemeene of provinciale belangen te herstellen, meent de ondergeteekende te mogen vertrouwen, dat niet zal worden ontzegd.

's Gravenhage, 20 December.

Bij koninklijk besluit van den 19den December 1855, no. 84, is aan den heer J. Swemer, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als ontvanger der dir. belast. en accijnsen te Goes, behoudens aanspraak op pensioen; zijnde bij hetzelfde besluit de kantoren der dir. bel. en accijnsen te Wolphaartsdijk en te Kattendijke ingetrokken en ingedeeld, te weten: de gemeente Kattendijke bij het kantoor Goes: de gemeente Wolphaartsdijk bij het kantoor Heinkenszand c. a., onder voortdurend beheer van den ontvanger F. Ermerins aldaar; en is voorts benoemd tot ontvanger der dir. bel. en accijnsen te Goes c. a., de heer H. C. van Deinse, thans ontvanger derzelfde middelen te Wolphaartsdijk en Kattendijke.

Bij Zijner Majesteit besluit van den 15den December 1855, no. 78 worden met den eersten Januarij 1856 op pensioen gesteld: de kapitein-luitenant ter zee G. C. Alvarez, en de officier van administratie der 1ste klasse G. G. Venaingre, krachtens § 2*a* van art. 33 der wet van den 28sten Augustus, (*Staatsblad* no. 126), wegens langdurige dienst; zoomede de luitenant-ter-zee der 1ste klasse P. Beelaerts van Emmichoven, krachtens § 2*c* van art. 33 van gedachte wet, wegens in en door de dienst ontstane ligchaamsgebreken; — onder toekenning aan den eerste, ingevolge art. 13 en § *a* van art. 14 der wet van gelijke dagteekening (*Stbl.* no. 127), van een jaarlijksch pensioen van *f* 1500; aan den derde, ingevolge art. 13 en § *b* van art. 14 van laatstgenoemde wet, van een jaarlijksch pensioen van *f* 1100, en aan den tweede, ingevolge art. 13 en § *a* van art. 14 van laatstgenoemde wet en van de wet van 4 September 1853 (*Stbl.* no. 88), van een jaarlijksch pensioen van *f* 1100.

Reeds gisteren hebben wij onzen lezers medegedeeld eene door ons ontvangen telegraphische depêche uit Friesland, waarin vermeld was dat Jhr. Mr. P. B. I. VEGELIN VAN CLAERBERGEN, oud-lid der Tweede Kamer, bij de herstemming van gisteren in het hoofdkiesdistrict Sneek tot die betrekking is benoemd. Thans verneemt men dat deze heer van de 1309 ingekomen geldige billetten heeft verkregen 777 stemmen, terwijl de heer Marten Kingsma, lid van Gedeputeerde Staten van Friesland, slechts 538 stemmen heeft bekomen.

PER TELEGRAAF.

⊙ **Leijden**, 20 Dec. Bij de herstemming voor een lid der Prov. Staten alhier, ter vervanging van wijlen den heer van Outeren, is de heer Kaathoven benoemd, met 296 stemmen. De heer Siegenbeek had 270 stemmen bekomen.

Het diner, gisteren door Z. Exc. den Minister van Koloniën, den heer Pahud, gegeven, was zeer prachtig en werd o. a. met de tegenwoordigheid van Z. D. H. den hertog van Saxen Weimar vereerd. Zaturdag zal door Z. Exc. weder een diner gegeven worden, waartoe de leden van het korps diplomatique zullen worden uitgenoodigd.

Bij beschikking van 19 December heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken bepaald, dat de verkiezing van een lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal in het kiesdistrict Breda, ter vervanging van den heer Mr. K. A. Meeussen, zal geschieden op Dingsdag den 8sten Januarij 1856, en dat, zoo eene herstemming moet plaats hebben, deze zal geschieden op Dingsdag den 22sten Januarij 1856.

Betrekkelijk de commissie van ingenieurs, die door den Onder-koning van Egypte tot het bekende doel zijn uitgenoodigd, wordt het volgende medegedeeld:

« Het verblijf te Alexandrië schijnt van korteren duur geweest te zijn, dan men zou vermoed hebben. Althans de commissie schijnt den 19den van daar weder vertrokken te zijn, en wel met een specialen van regeringswege bevolen spoortrein naar Barnach aan den Nijl. Aldaar aangekomen, vonden zij eene almede expresselijk voor hen bestemde stoomboot, die hen naar Kuffelen bragt, hebbende aan den Nijl gelegen, en slechts twee uren van Kairo verwijderd. Zij werden aldaar op eene zeer vereerende wijze ontvangen, door de ministers en andere hooge autoriteiten, die hen geleidden naar het aldaar aanwezig zijnde kamp, 10,000 man, onder het opperbevel van den Onderkoning, naar wiens tent zij door hunne geleiders gebragt werden. De Onderkoning op dat oogenblik aan eene andere zijde van het kamp zich bevindende, van hunne aankomst verwittigd zijnde, spoedde zich om dadelijk naar zijne tent terug te keeren, steeg van het paard af en verwelkomde zijne gasten op de meest vleijende wijze, waarna hij weder te paard steeg, en het bevel gaf, waarop al de in het kamp zich bevindende troepen, voor de commissie defileerden.

« Na den afloop dezer plegtigheid werden de leden der commissie door den Onderkoning uitgenoodigd om zich in zijne tent te vereenigen, alwaar hun, volgens 's lands gebruik, koffij, en de bekende lange pijpen werden aangeboden. De voorzitter der commissie, onze geachte Nederlandsche ingenieur F. W. Conrad, werd door den Onderkoning met de meeste onderscheiding behandeld en genoot de eer naast hem te zitten.

« Weinige oogenblikken na deze plegtige receptie werd de togt naar Kairo voortgezet. » (*Amst. Ct.*)

Maandag avond deed de zendeling dr. Neumann van Berlijn in de Doopsgezinde kerk te Amsterdam, eenige mededeelingen omtrent zijne ontmoetingen en ervaringen in China. Eerst sprak hij over de uitgestrektheid van het Chinesche rijk, vervolgens over de moeijelijkheden voor den zendeling aldaar; eindelijk verklaarde hij dat, niettegenstaande die moeijelijkheden, het Evangelie met vreugde werd ontvangen. De spreker vermeldde daarbij een aantal bijzonder belangrijke ontmoetingen en gewaagde breedvoerig van zijne reis naar het eiland Hainan; ook bepaalde hij zijne hoorders bij zijne betrekking tot den beroemden Gutzlaff en schetste diens sterfbed in krachtige trekken. Behalve door Mr. H. J. Koenen, die deze bijeenkomst had geopend, werd nog het woord gevoerd door ds. L. J. van Rhijn, predikant te Nieuw Loosdrecht.

Dr. Neumann ontving zijne opleiding aan het zendelinginstituut te Berlijn. Na het bezoek van dr. Gutzlaff aldaar in 1850 en de stichting van het Berlijnsche zendeling-genootschap voor China, werd hij al spoedig als Evangeliebode aangenomen en naar Hong-kong gezonden, met last, om zich aan de zijde van Gutzlaff te plaatsen. Door diens dood trad hij als hoofd der Chinesche vereeniging op, van welke betrekking hij zich met getrouwheid kweet. Niet alleen door onderwijs, door stichting van een asyl voor kinderen, aan welks hoofd zijne echtgenoot geplaatst werd, door zijnen ijver in de bevordering van den Chineschen Bijbeldruk, maar vooral door gedurige zendingsreizen, welke hij met onderscheidene zijner leerlingen ondernam, verwierf hij zich ook de goedkeuring der Nederlandsche Vereeniging tot bevordering van het Christendom onder de Chinezen, die hem meermalen met belangrijke bijdragen ondersteunde. — Door groote inspanning krank geworden, is hij, ter herstelling tijdelijk naar zijn vaderland teruggekeerd.

Het derde en vierde deel van Macaulay's Geschiedenis is dezer dagen verkrijgbaar gesteld. De uitgevers (Longmans) hadden een bijzonder gebouw gehuurd, om de 60,000 bestelde deelen te kunnen bergen, en een aantal wagens en karren, om aan de inteekenaren zoo spoedig mogelijk hunne exemplaren te doen toekomen. In weêrwil hiervan konden de exemplaren slechts gedeeltelijk uitgegeven worden. De beide nieuwe deelen bevatten 1620 bladzijden en behelzen het tijdvak der troonsbestijging van Willem III tot aan den Rijswijkschen vrede in 1697, alzoo een periode van nog geen volle 9 jaren. Bijna even zoo veel jaren heeft de beroemde geschiedschrijver noodig gehad, om dit gedeelte van de Engelsche geschiedenis te schrijven, zoodat de op het titelblad van het eerste deel vervatte belofte, dat hij deze geschiedenis tot aan den nieuweren tijd zal voortzetten, wel niet zal vervuld worden. Het publiek althans heeft die hoop reeds voor lang laten varen. De beide nieuwe deelen beantwoorden, wat inhoud en stijl betreft, volkomen aan de beide eersten. Koning Willem blijft daarvan de held des schrijvers; en meesterlijke schilderingen van de toenmalige zeden en den maatschappelijken toestand wisselen de streng geschiedkundige schrijftrant af, wanneer deze niet, zoo als in de eerste deelen, in afzonderlijke hoofdstukken behandeld worden.

De kunst heeft heden een gevoelig verlies geleden: de heer Vom Rath, een nog jeugdig toonkunstenaar en uitstekend tenorzanger, zoo men weet eenigen tijd geleden door eene gevaarlijke kwaal overvallen, is aan de gevolgen daarvan heden overleden. Talrijke vrienden betreuren met zijne betrekkingen zijn verlies, dat, ofschoon niet onvoorzien, niet te minder treffend is. Vom Rath had op zijne korte loopbaan, als 't ware voor de kunst geleefd, waarin hij door bijzonderen aanleg en gaven reeds eene plaats van onderscheiding had ingenomen.

Aanst. Zaturdag, den 22 dezer, zal voor het Prov. Geregtshof in Zuid Holland in hooger beroep worden behandeld de zaak van D. B. Adrian, die vervolgd is wegens het adres aan Z. M. den Koning en daarbij gevoegde missive of memorie, gedagteekend den 10 Sept. 1855. De Regtbank te Rotterdam had den beklaagde vrijgesproken, doch het Openbaar Ministerie is in appel gekomen. De beklaagde zal zelf zijne verdediging voordragen.

Amsterdam, 19 Decemb. Naar wij vernemen heeft Jhr. M. Salvador hooger beroep aangeteekend tegen het vonnis der arrondissements-regtbank (derde kamer) alhier, van den 11 December 1855. (*Amst. Ct.*)

Leiden, 19 Dec. De faculteit van wijsbegeerte en letteren aan de hoogeschool alhier zal vaceren tot het afnemen van het admissie-examen, ingesteld bij Koninklijk besluit van 4 Aug. 1853: 1o op Vrijdag den 18 Januarij 1856, en 2o voor de laatste maal in die cursus van 1855—1856 op Vrijdag den 4 April 1856. Belanghebbenden worden verzocht zich aan te melden bij den secretaris der faculteit, den hoogleeraar C. G. Cobet.

Rotterdam, 19 Dec. Ter vervulling der vacature bij de Nederduitsche Gereformeerde gemeente alhier, ontstaan door de benoeming van den WelEerw. Zeer Gel. heer Dr. J. J. Prins tot hoogleeraar in de godgeleerdheid aan de Leijdsche Hoogeschool, heeft de kerkeraad heden het volgende twaalftal predikanten geformeerd: dd. H. L. Vinke, te Leeuwarden; J. J. van den Broek, te Oegstgeest; J. Hooijkaas Herderschee, te Nijmegen; W. J. O. Sluiter, te Dordrecht; W. van Wetering, te Breda; T. Poortman, te Zwolle; J. P. H. Reijers, te Brouwershaven; B. J. Adriani, te Haarlem; J. G. Verhoeff, te Sluis; N. H. de Graaf, te Apeldoorn; Ph. R. Hugenholtz, te Haarlem, en J. van der Leeuw, te Wormer.

Schiedam, 19 Dec. Gisteren nacht heeft zich alhier een man die in arrest der politie was, aldaar opgehangen. Hij was dezer dagen zonder werk geraakt en had zich eergisteren avond schuldig gemaakt om bij sommige bakkers onder bedreiging brood en geld te vragen. De man laat eene vrouw en vier kinderen na.

— De laatste trein uit Amsterdam is ten gevolge van het ontbreken van stoom, veroorzaakt door het moeijelijke transport van een groot getal wagens tegen den wind op, tusschen Kethel en hier, 's nachts ten half twaalf ure blijven stilstaan. Na bekomen sein is een locomotief van Rotterdam ter hulpe gekomen, zoodat de trein bij half een ure aldaar aankwam.

Men meldt uit **Krimpen** aan de Lek het volgende voorval: Schipper P. B., van elders alhier met een schuitje aardappelen liggende, had gisteren avond, vóór dat hij zich met zijnen knecht H. H., oud 17 jaren, naar kooi zou begeven, een schotel met aangevonkte kolen bij de aardappelen geplaatst, ten einde dezelve voor de vorst te bewaren; drie à vier uren later ontwaakte de schipper, die zich zeer ongesteld gevoelde, en bemerkte toen, dat zijn knecht zich bijna in een bewusteloozen toestand bevond; vermoedende, dat dit door den kolendamp was veroorzaakt, bragt hij hem in de open lucht, waarop hij spoedig zijn bewustzijn geheel terug kreeg; denkende, dat hen nu dergelijke gevolgen voor den morgen niet meer zouden kunnen overkomen, begaven zij zich beiden weder ter ruste; doch ook daarna herhaalden zich dezelfde verschijnselen, en het mogt, bij het aanbreken van den dag, door luid gerucht te maken, den schipper gelukken, hulp van anderen te verkrijgen. Bij de aankomst van onzen geneesheer, P. C. Geyl, werd de knecht op diens order dadelijk, doch bewusteloos, in de woning van J. den Noorlander gebragt, voor welken geene zorg of moeite te groot was, en eerst na een geruimen tijd mogt het genoemden geneeskundige gelukken, den jongeling tot zijne vreugde en voldoening ook van alle aanwezigen tot zijn bewustzijn te zien wederkeeren.

Hellevoetsluis, 17 Dec. Naar men verneemt, zal de heer Thierens, inspecteur van het loodswezen alhier, en in die betrekking naar Vlissingen overgeplaatst, vervangen worden door den luitenant ter zee 1ste kl. H. Engelsman Kleinhens, thans inspecteur over het loodswezen te Groningen.

Enschede, 16 Dec. Dezer dagen is alhier, onder de leiding van het kantoor van mevrouw van Straten, eene vereeniging tot stand gekomen, ten doel hebbende den aanbouw van een ijzeren schip voor de groote vaart, hetwelk den naam zal dragen van *Stad Enschede*. Alleen hier ter plaatse is ingeschreven voor *f* 80,000. Het schip zal gebouwd worden onder toezigt van den heer Noordhoek Hegt en vanen onder boekhouderschap van genoemd kantoor, terwijl de heer Hegt als kapt. op dien bodem zal worden geplaatst.

Goes, 15 Dec. Met den 20sten dezer is het kantoor van den Rijks-telegraaf, alhier voor het algemeen verkeer, met eene beperkte dag-dienst opengesteld.

Oosterhout, 17 Dec. Het is aan de ijverige nasporingen der politie mogen gelukken den dader op te sporen van de opligterijen, welke sedert eenigen tijd alhier en in de omstreken zijn gepleegd, zijnde zekere V. A., boekbindersknecht te Breda. Hij scheen het vooral op de beurtschippers gemunt te hebben, althans zij zijn het meeste door hem bedrogen geworden. Hij gaf gewoonlijk voor, boodschaplooper van een kassiershuis te Breda te zijn, en in last te hebben, verzegelde pakjes, welke aan de eerste handelshuizen te Rotterdam waren geadresseerd en waarin zich volgens zijn zeggen effecten bevonden, tegen betaling van het daarop voorgeschoten, hetgeen soms *f* 20 beliep en waarvoor hij eene kwitantie bij zich had, aan de schippers over te brengen, ten einde dezelve mede naar Rotterdam te nemen en aan hunne adressen te bezorgen. De schippers geen argwaan koesterende, voldeden die voorgeschoten gelden gaarne, doch vonden zich bij de opening der pakketten door de op het adres gemelde personen, bitter te

leurgesteld, daar zij slechts eenige oude vodden inhielden. De dader heeft reeds eenige opligterijen beleden. *(H.)*

Maastricht, 14 Dec. In de Vergadering van den Gemeenteraad alhier, op gisteren gehouden, is met eenparige stemmen en met uitzondering van die van het raadslid, Mr. Verduchêne, beslist, dat de belasting op het tarwebrood en op boonenmeel met primo Januarij a. s., zal worden *bijbehouden*, en alleen de stedelijke belasting op het roggebrood zal afgeschaft zijn; te gelijk is eene belasting op de zemelen van meelspecien vastgesteld.

Staphorst, 14 Dec. De vossen spelen thans geducht den baas te Overlankhorst. Onderscheidene landlieden verliezen daardoor hun pluimgedierte. Men is voornemens, eerlang eene parforce-jagt op deze roofdieren te ondernemen. *(Hbl.)*

Meppel, 15 Dec. In de raadsvergadering van gisteravond is de door Burgemeester en Wethouders voorgestelde belasting op den wijn verworpen, doch die op het binnenen buitenlandsch gedistilleerd en de likeuren aangenomen, en wel om op het binnenl. gedist. 100, op het buitenl. 60 en op de buitenl. likeuren 40 opcenten te heffen. Men heeft bij deze verhooging van opcenten het oog gehad op de omliggende gemeenten, waarvan men insgelijks zoodanige verhooging op die dranken verwacht, voor zoover dit nog niet is geschied, ten einde de sluikerij in deze tegen te gaan. De meeste omliggende gemeenten in Overijssel hebben daaromtrent haar voornemen te kennen gegeven. Vollenhoven o. a. had reeds eene heffing op het gedistilleerd en wel 120 opcenten aangenomen. Voorts heeft de raad besloten om 50 opcenten op den invoer van rund- en kalfsvleesch te heffen, voor zoover dit aan de rijksbelasting is onderworpen.

Deze verordeningen zullen in werking komen eene maand later nadat zij door den Koning zijn goedgekeurd.

Groningen, 17 Dec. In den nacht van eergisteren, overleed alhier in 38jarigen ouderdom de heer Ubbo H. Meijer. Ofschoon niet in een wetenschappelijken werkkring of in eene burgerlijke betrekking geplaatst, verliest de wetenschap in hem een ijverig beoefenaar, de stad in hem een edel burger. Een sieraad aan onze hoogeschool, verkreeg hij met den meesten lof den graad van kandidaat in de wis- en natuurkunde, alsmede in de geneeskunde, en werd hij later tot doctorandus bij de medische faculteit bevorderd, toen reeds eene hevige rheumatische ongesteldheid hem had aangetast, die hem later verhinderde op de gewone wijze zijne studie voort te zetten en in beoefening te brengen. Maar hoewel ligchamelijk lijdende en verhinderd om, zoo als hij zich had voorgesteld, ten nutte der maatschappij werkzaam te zijn, wist hij toch in zijn kring nuttig te wezen en de wetenschap, die hij uit liefde beoefende, in zich meer en meer te ontwikkelen en ook van zijnen kant te bevorderen. Zoo hield hij zich geregeld bezig met de beoefening van 't geen op het gebied der wis- en natuur-, alsmede der geneeskunde aan de orde van den dag was. Verschillende degelijk bewerkte stukken, opgenomen in het *Archiv der Mathematik und Physik*, van Prof. Grunert, bewijzen, dat hij vooral de hoogere gedeelten der wiskunde met ijver en goed gevolg beoefende.

Dat hij ook voor de geneeskunde zelfstandig werkzaam was, getuigen zijne beide geschriften, in den laatsten tijd bij den heer Oomkens in 't licht verschenen. In het eerste: *de grondslagen der Geneeskunst, critisch beschouwd*, toont hij het gebrekkige aan, dat, naar zijne overtuiging, in de grondslagen dier kunst is gelegen, terwijl hij, in het, weinige weken voor zijn overlijden, uitgegeven werkje: *het beginsel der Geneeskunst in wezen en toepassing*, heeft getracht op te bouwen, wat hij in het eerste had gemeend, als op onvoldoende grondslagen te steunen, te moeten afbreken.

Het oordeel over genoemde werkjes laten wij gaarne over aan mannen van 't vak, maar meenen toch, dat zij kunnen strekken, om te toonen, dat de wetenschap in hem een beoefenaar heeft verloren, die een helder inzigt aan een zelfstandig oordeel paarde. *(Prov. Gr. Ct.)*

Verscheidenheden.

De reizen van Dr. Barth in Afrika.

Om zich een goed denkbeeld te vormen van den omvang en het gewigt der reizen van Dr. Barth, is het voldoende, zegt Dr. Petermann in de aardrijkskundige mededeelingen van Perthes, de door hem verkregen uitkomsten te vergelijken met die van eenige der meest beroemde reizigers in Afrika van vroegeren en lateren t d en wel in betrekking tot den afgelegden weg volgens naauwkeurige metingen, hetgeen een vrij goeden maatstaf aanbiedt ter beoordeeling van die reizen. Deze bedragen in Engelsche geographische mijlen (60 op een graad):

De reizen van Bruce 1769—1772 volgens de kaarten van Rennell voor de reizen van Horneman	2200 mijlen
De reizen van Mungo Park 1795, 1796, 1797	1500 „
De reizen van Gulton in de landen van Damara 1851	1280 „
De reizen van Livingston, van Holsberg naar Loando 1849—1854	2000 „

Daarentegen bedragen de wegen door Dr. Barth afgelegd zooals zij in de *Account of the expedition of central Afrika*, bij A. Petermann 1855 voorkomen en berekend zijn, na aftrek van de door Overweg en Richardson alleen ondernomen reizen, 5000 mijl. en de reis later naar Tombuckto en terug door de woestijn gedaan, bij wijze van benadering berekend, ten minste 7000 mijlen of in het geheel 12,000 Engelsche mijlen of 3000 Duitsche mijlen.

De beroemde reizen van Mungo Park verdwijnen dus tegenover die van Barth geheel op den achtergrond, met welke laatste over het algemeen weinig reizen te vergelijken zijn. Wat Cook voor de geographie van den oceaan, Humboldt voor de kennis van Amerika gedaan heeft, — dat deed Barth voor de kennis der gesteldheid van Afrika.

Maar de voornaamste verdiensten van Barth, gelijk tot dus verre genoegzaam gebleken is, bestaan in de ijzeren volharding en de onbezweken ijver, waarmede hij zijn doel heeft trachten te bereiken, want tengevolge der door hem verkregen resultaten is eene levendige belangstelling opgewekt voor dat gedeelte van den aardbol, en het bevaren der Afrikaansche wateren door Europesche stoombooten, heeft eerst thans weder een aanvang genomen, nadat het zoo teleurstellend uiteinde der Niger-expeditie alle verdere pogingen als ijdel en rampspoedig scheen aan te wijzen.

Dr. Barth mogt zoo gelukkig zijn behouden huiswaarts te keeren, als een man, waarop Duitschland fier kan zijn; hij heeft al zijne papieren en verzamelingen medegebragt. Zijne journalen zijn zoo net alsof het schrift kopergravure ware, waarlijk een model voor alle reizigers. Zijne metingen en waarnemingen teekende hij altijd op de plaats zelve op, hetzij te paard, op een kameel of in een boot. In den regel bragt hij ze des avonds met inkt in het net. Hij heeft vele schetsen van landschappen en kleederdragten vervaardigd, die, zoo zij al niet op kunstwaarde kunnen bogen, toch de verdienste bezitten van met buitengewone zorgvuldigheid en getrouwheid geteekend te zijn, daaronder zijn 70 groote en vele kleinen. Barth heeft zelf geene sterrekundige bepalingen aan de hand gegeven, maar de buitengewone naauwkeurigheid en uitvoerigheid zijner sterrekundige metingen geven regt om op uitkomsten te mogen rekenen, welke naauwkeuriger zijn dan die van Mungo Park, Lyon, Denham, Clapperton, Sanders en vele andere beroemde reizigers in Afrika. Maar bovendien bieden de sterrekundige waarnemingen van Dr. Vogel, voor den zekeren grondslag der door Barth afgelegde wegen, een leiddraad aan, die, wat naauwkeurigheid betreft, niets te wenschen overig laat. Het moet den talloozen vrienden en vereerders van den grootsten aller reizigers in Afrika tot een waar genoegen strekken, te vernemen, dat hij naar geest en ligchaam frisch en gezond in zijn vaderland teruggekeerd is en zich bereids met bewonderenswaardige vlijt met de bearbeiding zijner reisbeschrijving onledig houdt, waarvan reeds dezen winter onderscheidene deelen het licht zullen zien.

De beroemde genie dezer eeuw.

Natuur, nu en dan, brengt voort zulke geniën als Newton, Shakspeare, Talleyrand; Milton, Nelson, Napoleon, Washington, Franklin, Jefferson, Luther, Cromwell en Jackson. Hunne krachtvolle vernuften noodzaakten de wereld hen te bewonderen.

De Genie der tegenwoordige eeuw is ONTDEKKING. Deze eeuw is voorzeker onberekenbaar veel vooruit in den voortgang van kunsten en wetenschappen, boven eene der vroegere. — De tegenwoordige eeuw heeft den voorrang voor de wonderlijke ontdekkingen in wetenschappen en kunsten. Onder deze de edele wetenschap der Artsenij heeft groote vorderingen gemaakt.

Professor Holloway heeft ontdekt en bereid een geneesen heelmiddel voor de menschelijke krankheden, in welk klimaat ook dezelver oorsprong zijn mag. In een vroeger artikel hebben wij reeds onze lezers onderhouden over dezen merkwaardigen Doctor, wiens roem alreeds is ingeschreven in de geschiedboeken der wereld.

Als een Doctor heeft hij de Natuur gecopieerd, en onder de Doctors heeft men hem den titel van Keizer toegekend.

Zoowel in den verkoop zijner Medicijnen, als in de menigte menschen, welke dezelve gebruikt hebben, is hij nooit overtroffen geworden. Professor Holloway heeft onophoudelijk gestreefd om het menschelijk geslacht met een genees- en heelmiddel te voorzien, dat voortdurend berekend is voor alle hunne kwalen, en tot hetwelk de lijder zijne toevlugt mag nemen met de zedelijke overtuiging dat hij genezen zal worden. Hij daarin volkomen geslaagd, en daar is geene ziekte, geen kwaal bekend, die niet door zijne Medicijnen kan genezen worden. Zijne Pillen en Zalf, toebereid met groote zorg, uit de uitgelezenste kruiden, drijven de ziekten uit het ligchaam.

Duizenden der meest verlichte vernuften van alle natien, mannen beroemd in elken levensstand, de staatsman, de overwinnaar, de Philanthropist en deze wier grootste streven is wel te doen aan hunne medemenschen, alle dezen vereenigen zich in hunne lofuitingen over de middelen uitgevonden door Professor Holloway om ziekten en kwalen uit den weg te ruimen.

Wij vervullen slechts eene Christelijke pligt in dus de merkwaardige deugden van Holloway's Zalf en Pillen algemeen aan te bevelen. — Zulk eene pligt behoort de pers nooit te verzuimen. Die, welke eenen voorrang bekleeden onder hen, die weldoen in de wereld, hebben een juiste aanspraak, dat de drukpers hun behulpzaam is om, zooveel dit in hun vermogen ligt, dit goede te verbreiden. Wij daarvoor, hebben besloten onze gedachten vrijelijk te uiten, welke zijn, dat de *Zalf en Pillen van Holloway* juist geschikt zijn om alle ziekten uit te roeijen, en dat zij millioenen kranken tot gezondheid teruggebragt hebben. — *New-York Atlas.*

Publieke Vermakelijkheden.

Kon. Fr. Schouwb., Zaturdag, 22 December 6½ ure.
LA JUIVE, opéra en cinq actes.

Kon. Holl. Schouwb., Vrijdag, 21 Dec. 6½ ure.
ABALLINO DE GROOTE BANDIET, treurspel in 5 bedrijven. Daarna: HET WEL BEWAAKTE KIND, vaudeville in 1 bedrijf.

228ste Nederlandsche Staats-Loterij.

TREKKING DER 2e KLASSE. — Donderdag, 20 Dec.
Vierde Lijst: No. 1195 *f* 5000; No. 4327 *f* 400; No. 2000, 9286 en 11329 ieder *f* 200; en No. 1931 *f* 100.

Advertentiën.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY

zijn onwaardeerbaar voor *borstkwalen* en *longziekte*. Jan Meijer, te *Paramaribo*, bevond zich voor ruim 8 maanden in eenen beklagenswaardigen toestand, zijne longen waren, volgens verklaring der geneesheeren, bijna geheel verteerd, en hij was zoo uitgeteerd, dat als het ware geen zweem van vleesch meer aan hem te zien was, en zijn hoest was onlijdelijk. Thans heeft hij aan den Professor Holloway geschreven, dat hij, na deszelfs pillen gedurende twee maanden te hebben gebruikt, zich volmaakt gezond bevindt.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20.50. Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 7.05, *f* 13.85, *f* 20.25.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij: J. M. VAN RENESSE, te 's Hage; bij B. ADAMA, te Amsterdam; bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht en bij J. STRAATMAN, Hoofd-depôthouder te 's Bosch, alsmede in HOLLOWAY'S Etablissementen te Londen, 244 Strand, en te New-York, 80 Maiden Lane. (10.)

Prijs-Courant der Effecten.

PER TELEGRAAF.

AMSTERDAM, 20 December 1855.

	pCt.			
Nederl. W. Sch.	2 1/2	62 1/4	5/16	1/4
Dito dito 1844.	3	73 9/16	5/8	9/16
Dito dito 1844.	4	92 5/8	3/4	5/8
O. I. L. 1844 . . .	4	—	—	—
Amort. Synd.	3 1/2	—	—	—
Hand.-maats.	4 1/2	128 1/2	—	—
Belgie. certific. bij *Rotschild*. . .	2 1/2	50 1/4	—	—
Rusl. Bij *Hope* 1798 en 1816 . .	5	99 7/8	100 1/4	—
Dito 1828—1829 . .	5	99 7/8	1/2	3/4
Insch. in Assign. . .	6	54 1/2	—	—
Cert. van dito. . . .	6	55 1/2	5/8	—
Neg. 1831—1833. .	5	80 1/8	—	—
Hope en C°. 1840.	4	75 1/8	—	—
Stieglitz.	4	73 7/8	—	—
dito 1854.	5	79	3/8	3/8
Nieuwe Engels. . . .	4 1/2	85 3/4	86	—
Polen. Certific. . .	4	67 1/4	1/2	—
Aand. Lot. fl. 500.		—	—	—
Spanje: Nieuwe . .	1 1/4	20 1/4	3/8	5/16
Buitenl.	3	[illegible]	[illegible]	—
Binnenl. 6/m. . . .	3	34 1/2	11/16	1/2
Cert. Coup.		4 13/16	—	—
Amortisable		7 1/2	—	—
Portug. Lond. . . .	3	42 3/8	9/16	1/2
Oostenr. Metal. . . 1816—1852. . . .	5	63 7/8	15/16	—
Dito 1849—1854. .	5	73 5/8	3/4	5/8
Dito Zilv. Nation. .	5	67 1/16	3/16	1/8
Dito 1847—1852. .	2 1/2	32 7/8	33	—
Pruiss. Lot. 1854. .	3 1/2	—	—	—
Braz. Lond. 1824. .	5	97 7/8	—	—
Peru „	4 1/2	—	—	—
Mexico „	3	18 1/16	3/16	—
Gren. „	2 3/4	—	—	—
Uitgestelde.		—	—	—
Ecuad. Lond. . . .		—	—	—
Venez. „ . . .	4	—	—	—
Uitgestelde.	1 1/2	—	—	—

Beurs vast. Portugal en Spaansche merkbaar hooger met goede koopers.

LONDEN, heden.

Eng. geconsolid. . . .	3 pCt.	88 3/4 à	—
Spanje.	1 1/4 „	21 1/8 à	—
Mexico	3 „	19 5/8 à	—

PARIJS, heden.

Fransche certific.	4 1/2 pCt. fr.	—
„ „	3 „	65.25
Spanje	3 „	33 3/4
„	1 1/4 „	21 1/2

WEENEN, 20 Dec.

Metalliek	5 pCt.	74 3/8
Nationaal	5 „	77 5/8
Wissel Londen		10.48
Zilver		11 1/2

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.